

Tėvynė

CHKO. JAN 20 1970

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 1

NEW YORK, N. Y., 10001. 1970 M. SAUSIO (JANUARY) 9 D.

63-tieji metai

Mūsų Susivienijimas sutinka 1970 Metus

Amerikos Lietuvių Tarybos Valdyba 1969 metais. Sėdi iš kairės į dešinę: P. Dargis, E. A. Bartkus (pirmininkas), L. Šimutis (garbės pirmininkas), teisininkas J. Žūris, E. Vilimaitė, stovi (iš k. į d.) - dr. V. Šimaitis, J. Jasaitis, L. Jaras, J. Talalas, dr. K. Šidlauskas, dr. J. Valaitis, T. Blinstrubas.

TAI BUS JAU 84 SUSIVIENIJIMO VEIKIMO METAI. ŠIS LAIKOTARPIS APJUNGIA IŠTISĄ EPOCHĄ, TURTINGĄ MŪSŲ TAUTOS GYVENIME ĮVYKIAIS, KŪRYBINIAIS PASIEKIMAIS, DIDŽIAIS LAIMĖJIMAIS, O KARTU IR SKAUDŽIOMIS NELAIMĖMIS.

KAI BRĖKŠTA GAIVINANTYS AUŠROS SPINDULIAI

Mūsų Susivienijimo įsikūrimas sutampa su pačiais pirmaisiais tautos atbudimo ženklais. Lietuviai, perplaukę okeaną, čia atsivežė gilųjį troškimą išlikti patiems, išlaikyti savo tautines savybes ir kurti savo ateitį. Nuostabioju tautinio atsparumo jausmu vadovaudamies, čia lietuviai ieškojo vienybės. Jau buvo nemaža draugijų, parapijų ir įvairių junginių, bet visus lietuvius vienijančios jėgos dar nebuvo.

Įsidėmėtina, kad, buvo rastas tikras kelias į tautinę vienybę. Buvo tada kuriamo Susivienijimo pagrindan padėti kilnūs dėsniai, būtent: savo žmonių atskiri įsitikinimai ir pažiūros turi būti pagerbiami ir pripažinti laisva valia, naujos organizacijos veikloje, vengiant paniekos kitaip galvojančiam savo nariui. Čia buvo didžioji idėja sujungti visus naujoje šalyje atsidūrusius tėvynainius. Ir kaip vėliau pasirodė šis pasiryžimas sėkmingai buvo vykdomas, nes Susivienijimas tapo didžiausioji lietuvių organizacija.

KAIP ATSIRADO SUSIVIENIJIMAS

Pradžioje Susivienijimo steigėjams ne visai aiškūs buvo praktiškieji darbai, kuriuos Susivienijimas privalės visiems lietuviams atlikti. Trumpai buvo sakoma, kad toji bendrinė organizacija teiks pagalbą nelaimėje atsidūrusiems lietuviams. O taip pat iš karto buvo numatyta ir tautinė kultūrinė veik-

LAISVĖS TROŠKIMAS AUGA

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ SEIMO ŠVENTINIAI SVEIKINIMAI

Naujųjų Metų išvakarėse Pavergtųjų Tautų Seimas siunčia nuoširdžius kalėdinius ir naujametinius sveikintumus bei linkėjimus Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijoms tautoms.

Gyvas laisvės troškimas tolydžio auga intelektualiniuose sluoksniuose ne tik Sovietų pavergtose tautose, bet ir pačioje Sovietų Rusijoje.

Iškilaus rusų rašytojo Anatolijaus Kuznecovo pabėgimas į Vakarus daugeliui vakariečių atidarė akis ir parodė, kokių drastiškų priemonių imasi sovietinė valdžia laisvam rašytojų žodžiui užgniaužti. Apie brutalų lais-

vos minties suvaržymą aiškiai kalba Aleksandro Solženitsino išmetimas iš SSSR Rašytojų Sąjungos ir jo raštų uždraudimas. Skaudžią intelektualų padėtį Sovietų Sąjungoje išskėlė ir 54 žymūs sovietų intelektualai, įteikę Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komitetui peticiją, kur prašoma ištirti Žmogaus Teisių paneigimas Sovietų Rusijoje.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas su malonumu konstatuoja, kad laisvajame pasaulyje pavergtųjų likimas nėra pamirštas. Apie tai kalba visa eilė faktų: JAV Prezidento Nixono lankymasis Rumunijoje, pakartotiniai dau-

la. Buvo pasiryžta auklėti savo žmones ir stiprinti jų tautinį susipratimą.

KILNIŲJŲ PRADININKŲ PĖDOMIS

Metai ir dešimtmečiai bėgo. Organizacijoje susidarė rutina ir visas darbas įgavo tam tikras, su bendru šios šalies gyvenimu suderintas formas. Bet kaip pačiomis pirmomis Susivienijimo gyvavimo dienomis, lygiai ir šiandien, visokeriopą Susivienijimo pasisekimą sudarė anos kilnios steigėjų idėjos. Dar ir šiandien yra tūkstančiai lietuvių, kurie ne tik praktiškai, bet daugiausia pasitikėdami mūsų organizacijos reikšmingumu visame lietuviškame gyvenime, Susivienijimą vertina ir jam dirba.

gelio laisvojo pasaulio valstybių vyriausybių užtikrinimai, nepripažįstą sovietinės okupacijos Pabaltijo valstybių ir kt.

Rezistencinė dvasia Sovietų pavergtose Europos Tautose tebėra gyva. Todėl su viltimis žvelgiame į šiuos Naujuosiusius — 1970-tuosiusius Metus.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas

Tėvynė

LIETUVIŠKAS AMERIKOJE ORGANAS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRENAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage
provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917,
Authorized June 27, 1918.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išsainant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Kodėl pamiršamas lietuviškas teatras

Tautinio atsparumo priemonių ieškodami, lietuviai šioje šalyje naudoja įvairias priemones. Artimiausias būdas lietuvių visuomenę, ypač mūsų jaunimą, pririšti prie tautinio darbo, laikomas lietuviškos knygos ir spaudos platinimas. Tai visai natūralus būdas sustiprinti mūsų tautinę dvasią. Tam tikslui lygiai sėkmingai naudojama lietuviška daina ir mūsų nuostabus savo tautiniu charakteriu šokiai. Lietuvių chorai ir tautiniai šokių ansambliai atlieka neįkainuojamai didelį darbą. Ir jų pasisekimu mes visai pagrįstai didžiujamės.

Tačiau dažnai esti to maža. Ir pasigendame, kad šios šalies lietuvių kultūrinėje veikloje labai dažnai trūksta lietuvių teatro poreiškių. Gal tik patys didieji centrai, kaip Chicago ir dar pora kitų didmiesčių gali sau leisti ypatingą liuksusą ir surengti porą trejetą vaidinimų į metus. Kitur neleistinai retai pasitaiko lietuviški spektakliai, kas nuostolinga mūsų kultūrinei veiklai. Kodėl taip yra?

Negalima sakyti, kad tie spektakliai, tie vaidinimai, kurie esti gerai parengti, neturėtų įvertinimo. Vienintelė aplinkybė, kad lietuvių teatro scena pamirštama, galima laikyti pateisinimu, jog šiuo atveju esti reikalingas žymiai didesnis pasiryžimas. Juk sudėtingas ir nelengvas tai darbas. Tačiau kiekvienas mūsų teatro veikėjas puikiai jaučia ir supranta, kad šios pastangos tikrai, kas diene kalba išsitarant — "apsimoka".

Teatras savo vaidumu ypatingai stipriai veikia į žiūrovą. Niekas kitas tokia jėga nesužiebja žiūrovo širdyje jausmų. O kas svarbiausia, tai yra didelis teatro pajėgumas išreikšti mūsų tautinę dvasią. Per savo teatrą mes galime sustiprinti įvairiausio pobūdžio meninę kūrybą. Teatras gelbsti literatūrai, menui. Savo teatro pagalbą mes galime dažniau sujungti išsiblaškiusius didesniuose nuotoliuose savo žmones ir paskalinti juos tam tikrą laiką gyventi vienais ir tais pačiais jausmais.

O mūsų organizacija, kuri turi kiekvienoje žymesnėje lietuvių kolonijoje savas kuopas ir jų veikėjus šiuo požiūriu gali atlikti gražų darbą savo parengimams pasirinkdama teatro vaidinimus. Juk šiuo metu visur esama pakankamai asmenų, patyrusių teatro darbe, kartais su profesionaliu pasiruošimu.

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

• LIETUVIŲ KLUBE, Miami, Fla. šio klubo narė Janė Pakštienė, susirinkimo metu, kada buvo atliekama piniginė apyskaita ir tariami kiti svarbūs ne tik šiam klubui, bet ir lietuvių visuomenei reikalai, išdrįso padaryti tokią pastabą, kad lietuvių klubo susirinkime derėtų kalbėti lietuviškai, o taip pat būtų gražu klube turėti lietuviškų knygų biblioteką. Kai kurie šio klubo vadovai šios pastabos nenorėjo pastebėti.

• VALERIJONAS ŠIMKUS aktyvus daugelyje svarbių lietuvių organizacijų veikėjas išvyko kai kuriam laikui į Pietų Ameriką. Žada aplankyti Argentina, Braziliją, Venecuelą ir Urugvajų.

• VILNIUJE išleidžiamas lietuviškų pavardžių žodynas, kuriame, sakoma, bus surašyta apie penkios dešimtys įvairių pavardžių. Šį leidinį rengia Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos institutas. Pažymėtina, kad labiausia paplitusių pavardžių tarpe esančios tokios: Kazlauskio pavardę turi 1,300 šeimų, Petrauskio — 1,200, Stankevičiaus — 1,000. Mažiau yra Paulauskų (850), Urbonų (760), Navickų, Baranauskų po 600. Esama ir savotiškai skambančių, atsiradusių iš seno papročio pravardžiuoti, pavardės, kaip, pavyzdžiui — Dešrius, Bepirštis, Ilgavyžis, Juodsnukis, Peštukas, Puskepalis.

• PETRO KLIMO SŪNUS, kalbėdamas apie savo tėvą, didįjį Lietuvos diplomata ir politiką pažymėjo:

"Jis būdamas labai gilus istorikas, vertindamas viską didele rimtimi, mano tėvas iš savo skaudžios patirties žinojo, kad iš esmės Lietuvai pavojų sudaro ne carizmas ar komunistas, o rusų tautos imperializmas... Metodai, kuriuos šiandien vartoja Lietuvoje Rusija, — ar ji būtų stalinistinė, ar chruščovinė ar kosygininė, — išskyrus neesminius niuansus, yra tie patys, kuriuos vartojo carinė Rusija..."

• KAPITONAS BRUZGA, Newcastle lietuvis, Australijos spaudoje iškeltas kaip karys, pasižymėjęs ypatingu narsumu. Kapitonas Bruzga jau ilgą laiką dalyvauja Vietnamo kovose.

• AUGUSTINO GRICIAUS 70 metų sukaktis minima Vilniuje ir spaudoje aprašomi jo nuveikti darbai. Ypatinai pabrėžiama, kad pastaruoju metu Augustinas Gričius daugiausia pasižymėjo, rašydamas komedijas profesionaliam ir mėgėjų ar, kaip ten vadina, saviveiklos teatrui.

• RADVILIŠKIO PRIEŠTUBERKULIOZINIO DISPANSERIO darbuotojams pripažinta pirmoji premija visoje Sovietų Sąjungoje. Tat reiškia, pirma, kad Lietuvoje dar tebėra didelis tuberkuliozės pavojus, o antra, tai žymė, kad mūsų žmonės moka gerai atlikti savo pareigas.

• POETO PRANO LAMBERTO kūrybos knyga, kuri neseniai pasirodė, buvo tinkamai priimta ir vietos visuomenei pristatyta Los Angeles mieste. Šiam parengimui programą sudarė Dailių metų klubas, kuris Los Angeles lietuvių tarpe yra itin populiarus.

• KARTOGRAFAS J. ANDRIUS, Santa Monica, Cal. lietuvių klube rengia paskaitą sausio 23 dieną. Jis žada kalbėti apie senuosius žemėlapius ir parodyti nemažą jų pavyzdžių. Tai įsidėmėtina paskaita, nes senieji žemėlapiai labai vaizdžiai parodo Lietuvos praeitį.

• ELENA VIZGIRDIENĖ, gyvenanti Detroit, atsiminė lietuvių žurnalistus ir praėjusių švenčių proga paaukoko lietuvių žurnalistų savišalpos fondui 50 dolerių.

• CHICAGOS BALFO skyrius aukų rinkimo vajuje jau surinko \$16,000. Vajaus užbaigimas šio sausio mėnesyje bus atžymėtas iškilmingu parengimu su programa.

• K. G. OKSAS padarė pasiūlymą, kad Illinois valstybės lietuvių automobilių savininkai save identifikuotų tautiniu požiūriu. Jis nurodo, kad Illinois valstija 1970 metams parengė automobilių leidimus dviejų spalvų — geltonos ir raudonos spalvos derinys. Jo nurodymu, lietuvis turėdamas žalią spalvos plastikinę juostelę, gali pridėti prie šio leidimo abiejų pusių, tai ir bus mūsų tautinės spalvos.

LETTERS TO THE EDITOR

DEAR MR. EDITOR,

Please excuse me that I am writing to you in English, but around here, we, the younger members of SLA "lietuviškai suprantam labai gerai ir biski lietuviškai skaitom", but when it comes to writing in Lithuanian it is another matter. I live far from Lithuanian centers and my only contact is through the SLA "Pavienių" 126 kuopa.

Recently I received a journal - Laiko Zodis - The Timely Word. It is truly a lulu. My Lithuanian is not very good, but I did get the drift of it. It's a smear campaign to discredit the Board of Directors. Twenty eight pages of invective!

What really got my goat, was the implication that we American Lithuanians are a

bunch of jerks (pardon the language) and that we are all yes-men for the Board of Directors. What astounded me the most - was the reproduction of a financial report!

Well, I work with figures myself. I happen to be a bank cashier. So I know the score. After checking the "figures" given by the "Laiko Zodis" bunch, I reached the conclusion that these people are resorting to slander, innuendoes, and misrepresentation. Now my question Mr. Editor, is - what the Lithuanian Alliance is going to do about these tactics?

If it will help any, you have my permission to publish any part of this letter as a protest from one of the Alliance members.

ANTHONY MARTINSON
Darien, Conn.

TĖVYNĖ, 1970 m. sausio 4 d.

PADIDINTU PASIRYŽIMU DIRBKIM LIETUVIŠKOS ŠEIMOS VAJUI

Greitai atsiliepkite į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Detroit, Mich.

SLA 200 KUOPOS susirinkime įvykusiame gruodžio 14 d. Lietuvių Namuose kuopos valdyba 1970 metams išrinkta: pirmininkas Antanas Sukauskas, vicepirmininkas, V. Kazlauskas, sekretorius Rimas Sukauskas, išdininė Marcelė Grininė ir išdo globėjai: Anoinė Vaitkūnienė, Stepas Dryža ir Jonas Kairys.

Atliekant nominacijas į Pildamąją Tarybą kuopos narių balsai paduoti už kandidatus taip: Į Prezidentus: Povilas Dargis 9, Algirdas Budreckis 4, Vytautas Alantas 3.

Į viceprezidentus: Algirdas Budreckis 6, Vytautas Alantas 5 ir Povilas Dargis 4. Į sekretorius: Algirdas Budreckis 6, Petras Januška 3 ir Antanas Grinius 2. Į išdininčius: Antanas Grinius 10, E. Mikužūtė 3 ir A. Čaplikas 1. Į išdo globėjus: Antanas Sukauskas 20, J. Milerūtė 3 ir V. Braziulis 1. Į daktarus kvotėjus: Z. Zalatorius 6, M. Miškinis 5 ir St. Biežis 4. Kiti gavo po mažiau balsų.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Gruodžio 21 d. 3 val. Lietuvių Namuose Detroito Lituaništinės Mokyklos buvo suruošta Kalėdų Eglutė. Eglutę atidarė mokyklos vedėjas K. Jurgutis.

Atsilankiusius į šią eglutę mokinių tėvelius ir svečius pasveikino VI skyriaus mokinė Rita Neverauskaitė. Po jos sveikinimo šios mokyklos mokiniai suvaidino Austės Pečiūraitės 4-rių paveikslų Kalėdinį Vaizdelį "Už-

burtos Arfos". Šiame veikalė dalyvavo ir scenoje pasirodė virš 60 šios mokyklos mokinių. Ten buvo: Skudurinė lėlė, meškis, raudonkepuraite-marionėtė, pajacas-marionėtė, kareivėlių vadas, kareivėliai, balėto lėlė, laumių laumė, laumės, skambučiai, burtininkas, Rafaelis — burtininko mokinys, sargybiniai, angeliukai ir vaikai Kęstutis ir Saulutė.

Vaidinimas savo meniškėmis dekoracijomis, gražia veikėjų apranga ir taisyklinga lietuvių kalbos tarsena, žavėjo ne tik vaikus, bet ir suaugusius. Ir kad šis vaidinimas buvo gerai parengtas ir gerai suvaidintas tenka dėkoti: veikalė autorei ir režisorei Austei Pečiūraitei, dekoracijų meistriui M. Abariui, šviesos ir garsų — J. Pusdešriui, šokių C. Naumienei. Didžiausia padėka — mokinių mamytėms, kurios įdėjo tiek daug truso ir laiko pagamindamos tokius gražius ir kiekvienam veikėjui pritaikintus kostiumus.

Po vaidinimo sekė šokiai ir dainos. III ir IV skyriaus mokinių grupė pašoko "Žilviti" ir "suktinį". Šokiams vadovavo mok. C. Naumiene ir grojo R. Arlauskas.

III, IV, V ir VI skyriaus mokiniai, diriguojant mokyklos vedėjui K. Jurgutiui ir pianinu palydinti VIII sk. mokiniui R. Palaikiui padainavo keletą dainų.

Atvykęs į eglutę Kalėdų senelis vaikučius apdovanojo Kalėdų dovanomis. Į šį kalėdinį parengimą žmonių atsilankė tiek, kad vos tilpo salėje.

A. GRINIUS

Los Angeles, Cal.

SLA 75 kuopa rengia tradicinį metinį parengimą - koncertą

SLA 75 kuopa 1970 metais sausio mėn. 25 d., sekmadienį 1:30 val. p. p. Lietuvių Parapijos salėje rengia savo metinį parengimą - koncertą.

Programą paruošė ir ją praves režisierius Juozas Kaributas. Dainuos solistės - Florencija Korsakaitė, S. Klimaitė-Pautienė ir kiti dainininkai. Nuo 12 val. bus duodami lietuviški pietūs už \$1.50.

Įėjimas į parengimą - koncertą tik \$1.50 asmeniui.

Maloniai visi lietuviai esate kviečiami dalyvauti šiame metiniame Susivienijimo parengime - koncerte, kuriame galėsite pasimatyti su pažįstamais, pasivaišinti, pašokti ir linksmai praleisti sekmadienio popietę. Visi atsilankę būsite patenkinti patyrę daug malonumų.

LOS ANGELES, CAL.
SLA 75 KP. VALDYBA

TĖVYNĖ, 1970 m. sausio 9 d

Lawrence, Mass.

SLA 41 kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį, sausio 10 d., 2 val. p. p., Lenkų Veteranų svetainėje, 23 Monmeth Street.

Visi nariai malonėkite dalyvauti susirinkime ir užsimokėti duokles.

A. YUKNO, sekretorius

● SLA nariai Stasė ir Antanas Batus kurie gyvena Glendale, Cal. SLA prezidentui Povilui Dargiui atsiuntė šventės sveikinimus ir pridėjo jų gautus dividendų čekius, kartu pažymėdami, jog jiems priklausančių dividendų jie aukoja SLA Našlių ir Našlaičių fondui.

● TOWN OF LAKE, ILL. lietuvių kolonijoje savo laiku buvo labai gyvas lietuviškas veikimas. Tarp kitko vietos lietuviai turėjo savo klubą, kuris sėkmingai veikė. Dabar šis klubas buvo likviduotas, namas už \$8,500 parduotas ir gauti pinigai pasidalinti tarp likusių narių. Kiekvienas gavo po devynis šimtus dolerių.

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

● DR. P. DAUŽVARDIS, Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, sveikindamas Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą, tarp kitko pareiškė tokią idėją, kad būtų naudinga atskirų veiksmų ir grupių bendrus pasitarimus periodiškai vykdyti. Tai patarnautų geresniam ateities darbų planavimui ir veikimo suderinimui.

● LIETUVIŲ NAMAI TORONTO mieste, Kanadoje turi dvi sales susirinkimams ir mažesnės apimties viešiesiems parengimams. Už šiuos namus viso buvo sumokėta 45,000 dolerių.

● LIETUVIŲ FOTO ARCHYVO konkursas veiks iki vasario 15 dienos. Paveikslus siųsti: A. Grigaitis, 2081 Plainfield Dr., Des Plaines, Ill.

● LOS ANGELES, CAL. Lietuvių Dramos sambury pastatė J. Gliaudos farsą - "Kompiuterinė Santuoka" Balfo naudai. Pažymėtina, jog šis veiklus kultūrinis vienetas siekia savo darbą tobulinti ir todėl po minėto vaidinimo sušaukė atskirą susirinkimą tikslu aptarti atlikto darbo plusus ir minusus.

● ANTANAS ŠVAŽAS, sulaukęs 60 metų buvo pagerbtas St. Catharines, Ont. Pagrindinę kalbą pasakė ir sukaktuvinininko atliktus darbus įvertino SLA veikėjas J. Šarapnickas.

● ALENA DEVENIENĖ, Naujų Metų proga leidinyje "Lietuviai Amerikos Vakaruose", tarp kitko rašo: "Kiek buvo pulta parapija (eina kalba apie Los Angeles lietuvių parapiją) su jos vadovu, tvirtinant, kad jam lietuviybė nerūpi, kad nori įsiteikti vyskupui ir panašiai. Laikas, tačiau, parodė, kad vis tiek parapija daug lietuviybei davė. Galų gale, parapija čia auga, o kitur nyksta ir niekas negalvoja anas begelbėti."

● LOS ANGELES lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblis labai sėkmingai pasirodė Kalėdinėje programoje Los Angeles University Women's Club.

● KELEIVIO KALENDORIUS 1970 metams jau pasirodė ir gaunamas už vieną dolerį. Leidinyje 64 puslapiai, turinys ne tik įvairus, bet ir naudingas praktišku požiūriu.

● SOLISTĖ FLORENCIJA KORSAKAITĖ, dainavo Humperdinck operoje "Hansel and Gretel", kuri buvo pastatyta Los Angeles, Cal.

● LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGA savo leidinyje "Pranešėjas" paskelbė švenčių sveikinimus visiems lietuviams žurnalistams.

● CLAIRE KWIKLIS pasižymėjo varžybose dėl stipendijos aukštąjį mokslą studijuoti. Claire Kwiklis, 17 m. amžiaus, lanko Mary Luise Akademiją ir ruošiasi būti chemijos inžiniere.

● ZALESKIENĖ, Naujosios Anglijos gyventoja, Bostono administracijos buvo priversta iš savo namų išsikelti. Bet ji nenusiminė, kadangi iš anksto pagamintų dalių namą jai pastatė per 6 valandas. Roslindale du elektrotechnikai ir stalius tikrai sudėjo jai namą ir ji galėjo jame apsigyventi.

● INTERNATIONAL PEASANT - komunistų pavergtų valstybių ūkininkų sąjungos žurnalo pasirodė paskutinis 1969 metams skirtas numeris. Plačiai pavaizduota ūkininkų būklė kalbamuose kraštuose. Tik gaila, kad šiuo syk nebuvo užsiminta apie Lietuvos būklę.

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

ŠUNŲ REIKIA SAUGOTIS

Rašo dr. Petras Zalatoris

Aną dieną valgykloje man pasakoją, kaip dovanotas šuo gerokai apkramtė valgyklos savininko ranką. Šuo, rodos, jau buvo prie šeimos pripratęs. Pats šeimininkas jam maistą nunešdavo, paglostydavo.

Draugiškai nusiteikęs šuo šoko ant maistą atnešusio šeimininko ir gerokai jį apkandžiojo. Šeimininkas atėjo į namus visas kruvinas. Teko tuojau jį vežti pas gydytoją ir nuplauti apkramytas rankas ir suteikti pirmąją pagalbą.

Bet to neužtenka. Savininką apkandžiojęs šuo pabėgo. Šeimininkė ir vaikai išbėgo ieškoti, bet niekur šuns nerado. Šuo galėjo būti sveikas, bet pikti liežuviai pasakojo, kad jau turėjo pasiutimo žymes.

Buvęs šuns savininkas, pastebėjęs šuns keistą elgesį, jį atidavė kitam. Geras žmogus nebūtų taip pasielgęs, bet šisai, gailėdamas šuns, jį atidavė nieko dėtam žmogui, kuris dabar apkramytas.

Jeigu šuo nepasiutęs, tai tas apkandžiojimas nieko nereiškia. Bet jeigu jis yra pasiutęs, tai nukentėjusiam žmogui reikia išvirkšti vaistų. Pirmom dienom pasiutimo mikrobu žmo-

gus nepajus, bet kai daugiau jų prisiveis, tai bus labai blogai.

Jeigu šuo pasiutęs, tai būtina reikia išvirkšti tinkamų vaistų. Tie vaistai, tiesa, sukelia blogą savijautą. Silpnesniams sunku juos pakęsti.

Būtų galima šių nemalonumų išvengti, jeigu žinotum, ar šuo pasiutęs. Bet šuo pabėgo. Negalima iš jo paimti kraujo ir ištirti, ar jis užkrėstas.

Šuns iš namų pabėgimas jau yra blogas ženklas. Sveikas šuo iš gerų namų nebėga.

Sakoma, kad šuo yra geriausias žmogaus draugas. Vienu atveju, gal ir taip. Bet man atrodo, kad šunys ne visi tokie jau draugiški.

Kiekvienais metais "draugiški" šunys apkandžioja apie po 600,000 žmonių Amerikoje. Tiek apkandžiojimų užregistruota. Reikia manyti, kad kita tiek neregistruota.

Šuo gali įkąsti bet kada. Ypač reikia saugotis kelių, ir mažų šunelių. Jie piktesni ir greičiau kanda.

Šuns įkąstą vietą reikia tuojau nuplauti muilu ir švariu vandeniu ir parodyti gydytojui.

Vilniaus studentų sveikata kelia susirūpinimą

"Reikia susirūpinti Lietuvos studentų sveikatingumu, kai kurie reiškia mitybos srityje kelia rūpestį" — apie tai visuomenę ir patį režimą aliarminoja trys Vilniaus gydytojai, universiteto dėstytojai: Bitė, Gavelis ir Rutkys. "Komjaunimo Tiesoje" (nr. 246, 1969) visi trys iškėlė keletą nemalonių reiškinių.

Daromas priekaištas Vilniaus aukštųjų mokyklų poliklinikos gydytojams, tikrinantiems įstojančiųjų sveikatą. Pvz. rasta, kad 200 įstojusių — sveiki, tačiau per šešis mėnesius 23 jų lankėsi poliklinikoje dėl įvairių susirgimų, kurių "trukmė buvo keletas metų". Vien 1967 m. toje poliklinikoje nustatyta, kad 231 studentas buvo susirgęs reumatu, įvairiomis širdies ydomis, kaulų džiova ar nervais.

Trys gydytojai toliau aiškina, kad neritmiškas STUDENTŲ DARBAS NUALINA, PERVERGINA IR VERČIA IŠEITI VADINAMŲ "AKADEMINIŲ ATOSTOGŲ". Štai 1968 metais jomis pasinaudojo 307 Vilniaus aukštųjų mokyklų studentai ir jų tarpe daugiausia, 121 — Inžinerinio statybos fakulteto studentas.

Kelia susirūpinimą tai, kad pagrindinė tų "atostogų" priežastimi yra centrinės nervų sistemos susirgimai. Jie sudaro 36,4 proc. antroje vietoje — neštumas. Daugiausia ieškojo

"atostogų" antrojo kurso studentai — net 32,2.

Kodėl taip vyksta? dėl to, kad, kaip nurodoma, (esąs racionalus studentų dienos režimas, nesisteminimas produktyvus knygų skaitymas, neturima pakankamo poilsio, pagaliau nesanti normali mityba.

Toliau pažymima: studentas per parą turėtų gauti vidutiniškai 3,000 kalorijų (iš Lietuvos gaunamomis žiniomis, tų kalorijų kiekis nesiekia nė 2,000 — Red.) E.

Studentų kepuraitės

Okup. Lietuvos studentijai ir moksliviams daroma skriauda, nes jau keleri metai spalvotų kepuraičių nenešioja nei lietuviai studentai, nei moksliviai.

Buvusi studentė, dabar gydytoja I. Karkauskaitė "Kom. Tiesoje" (nr. 246, 1969) klausia — "Ko gėdijatės?" ir toliau: "Kodėl prieš 10 metų mokslivija buvo įpareigota nešioti šią aporangos dalį, o dabar — tai virto "archyvu"? Ar pritrūko medžiagos ir noro kepuraičių siuvimui, o gal jas nešioti trukdo merginų įmantrios šukuosenos?"

Su studentų kepurėmis tepasirodo tik estų studentai, bet lietuviams, latviams, rėgt, draudžiama.

MIRĖ SIMAS NARUŠIS

Gruodžio 23 širdies smūgio ištiktas Sidney, Australijoje mirė Simas Narušis, Australijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Dar pernai jis lankėsi Amerikoje, dalyvavo posėdžiuose ir suvažiavimuose.

Buvo gimęs 1899 m. kovo 13 Karališkių km., Kidulų valsč., Šakių apskr. Buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, vėliau pasiekė majoro laipsnį. Nuo 1929 m. buvo Lietuvos kariuomenės Vyr. štabo spaudos ir švietimo skyriaus viršininku; laikraščių bendradarbis. Nuo 1948 m. gyveno Australijoje, kur nuo 1965 m. pirmininkavo Lietuvių Bendruomenei.

1938 m. lankėsi Amerikoje. Tada atvežė dr. Vinco Kudirkos biustą, kuris pastatytas Lietuvių Kultūriname darželyje, Cleveland, Ohio.

SIMAS NARUŠIS
(1899 - 1969)

■ PROF. VYT. STATULEVIČIUS, su sovietų mokslininkų grupe lankėsi Australijoje. Canberros universitete jis skaitė paskaitas apie tikimybių teorijos ir matematinės statistikos klausimus. Jis dar kalbėjo Singapure ir kituose Australijos ir N. Zelandijos miestuose. Statulevičius, laikomas vienu geriausių tikimybių teorijos specialistų visoje Sovietų S-je.

■ DAILININKAS ALGIRDAS ŠIMKŪNAS, kuris gyvena Australijoje, sakoma, esąs sukūręs net 500 paveikslų. Gali būti, kad jis bus pats produktiniausias lietuvis dailininkas.

Kalbininkai atvyksta į Vilnių studijuoti lietuvių kalbos

Kai kurių kraštų kalbininkai atvyksta į Vilnių studijuoti lietuvių kalbos. Kaip paskelbė TIESA, seniau Vilniaus universitete studijavo vienas lenkas ir suomis.

Dabar gi, jau keli mėnesiai, filologijos fakultete studijuoja norvegas H. Rinholm ir iš Londono atvykęs Rufus Price. Nuo naujųjų metų lietuvių kalba dėstys A. Pupkis.

Rinholm, paklaustas, kodėl jis susidomėjęs lietuvių kalba, atsakė: "O, tai labai graži ir įdomi kalba. Ji gali būti raktu į daugelio indoeuropiečių kalbų lyginamosios kalbotyros neišspręstas problemas". Abu užsieniečiai Vilniaus universitete mokysis 10 mėn.

■ PROF. J. MATULIS, Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentas, lapkričio mėn. pabaigoje lankėsi Prahoje. Čia jis vadovavo Sovietų S-gos delegacijai. Jis dalyvavo suvažiavime tarybos, kuri derina komunistinių kraštų mokslininkų darbus kovoje prieš metalų koroziją.

■ VILNIAUS UNIVERSITETO docentas Rič. Mironas parašė "Sanskrito vadovėlį", skiriamą filologam. Be 45 pamokų, įdėtas 6,5 tūkstančio žodžių sanskrito-lietuvių kalba žodynėlis. Tą vadovėlį, kaip mokymo priemonę, numato išleisti Vilniaus universitetas. Siūloma šiuo veikalu susidomėti ir "rimtesnėms" lietuvių leidykloms, nes, esą, vis didėja lietuvių visuomenės dėmesys Indijos kultūrai ir literatūrai.

■ VILNIAUS OPEROJE vis dažniau mirga rusiškos pavardės. Pavyzdžiui, tik viename Verdi operos "Rigoletto" pastatyme minimos dvi dainininkės — E. Čiudakova ir E. Kornejeva, kurios dainavo Džildos partiją. Įdomu, ar arijas dainuoja lietuviškai ar rusiškai?

■ POPIERIUS LIETUVOJE XV-XVIII AMŽIUJE" mokslinis leidinys Italijoje Bolonės mieste universitetų ir akademijų dvimetiniame kongrese laimėjo aukso medalį.

TĖVYNĖ, 1970 m. sausio 9 d.

Dr. J. Basanavičiaus veikla buvo carų žandarų sekama

Uztikta naujų idomių dokumentų iš tolimos praeities.

Pavartius Vilniaus cenzūros komiteto bylas, tarp daugelio įvairių autorių draudžiamų knygų randame ir J. Basanavičiaus knygą „Apie senovės Lietuvos piliis“.

Kilus 1905 metų revoliucijai, carizmas buvo priverstas daryti nuolaidų. Susidarė palankesnės sąlygos politinei ir kultūrinei veiklai. Jau 1904 metais buvo panaikintas draudimas spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis. J. Basanavičius vienas pirmųjų susirūpino lietuvių spauda. 1906 m. vasario 15 d. Vilniaus gubernatorius praneša Vilniaus ypatingajam vietinės literatūros cenzoriui, kad J. Basanavičiui leidžiama redaguoti ir leisti mokslinį žurnalą lietuvių kalba „Lietuvių Tauta“ su tokia programa: 1. Straipsniai iš lietuvių antropologijos, etnologijos, etnografijos ir folkloro, 2. Tyrinėjimai iš Lietuvos istorijos ir archeologijos, 3. Europos literatūros apžvalga tais pačiais klausimais, 4. Bibliografija. Žurnalas buvo numatytas leisti kas du mėnesiai. Jis turėjo būti spausdinamas „Vilniaus Zinių“ spaustuveje.

1906 m. rugsėjo 6 d. Vilniaus gubernatorius pranešė apie duotą sutikimą

leisti J. Basanavičiui antrą periodinį leidinį — savaitraštį „Lietuvis“.

1907 m. J. Basanavičius drauge su kitais asmenimis įsteigia Lietuvių mokslo draugiją, atlikusių svarbų liuanistinės medžiagos rinkimo, tyrinėjimo ir skelbimo darbą. Draugijos organu tampa žurnalas „Lietuvių Tauta“. Inteligencijos, sugebančios leisti mokslinį žurnalą, labai trūko; apie dviejų mėnesių periodiskumą nebuvo ko ir galvoti. J. Basanavičius turi daug rūpesčių, ieškodamas autorių, organizuodamas draugijos mokslines sesijas, leisdamas žurnalą. Tais matyti iš J. Basanavičiaus rašytų laišku istorikui Jonui Yžui, gyvenusiam ir dirbusiam Semipalatinske. 1912 m. vasario 22 dienos laiške jis rašo: „Gerbiamas] T[amsta]! Birželio 6—9 d. Vilniuje rengiamas visuotinis M[okslų] draugijos susirinkimas, kurin ir Tamistą kviečiame. Mums būtų labai malonu, jei ir šimtet Tamista atvyktum su kokia paskaita. Jeigu Tamista apsiimtum pateikti tokiu būdu Draugijai, labai prašyčiau, neilgai trukus, mums apie tai pranešti ir atsiųsti savo referatą arba nors jojo konspektą.“

Tamistos straipsnio apie Zalgirio mūšį labai laukiu! Labai būsiu dėkingas, jei Tamista galėsi jį mums veikiaus atsiųsti. Laukiu! Spaudžiu ranką. Basanavičius“.

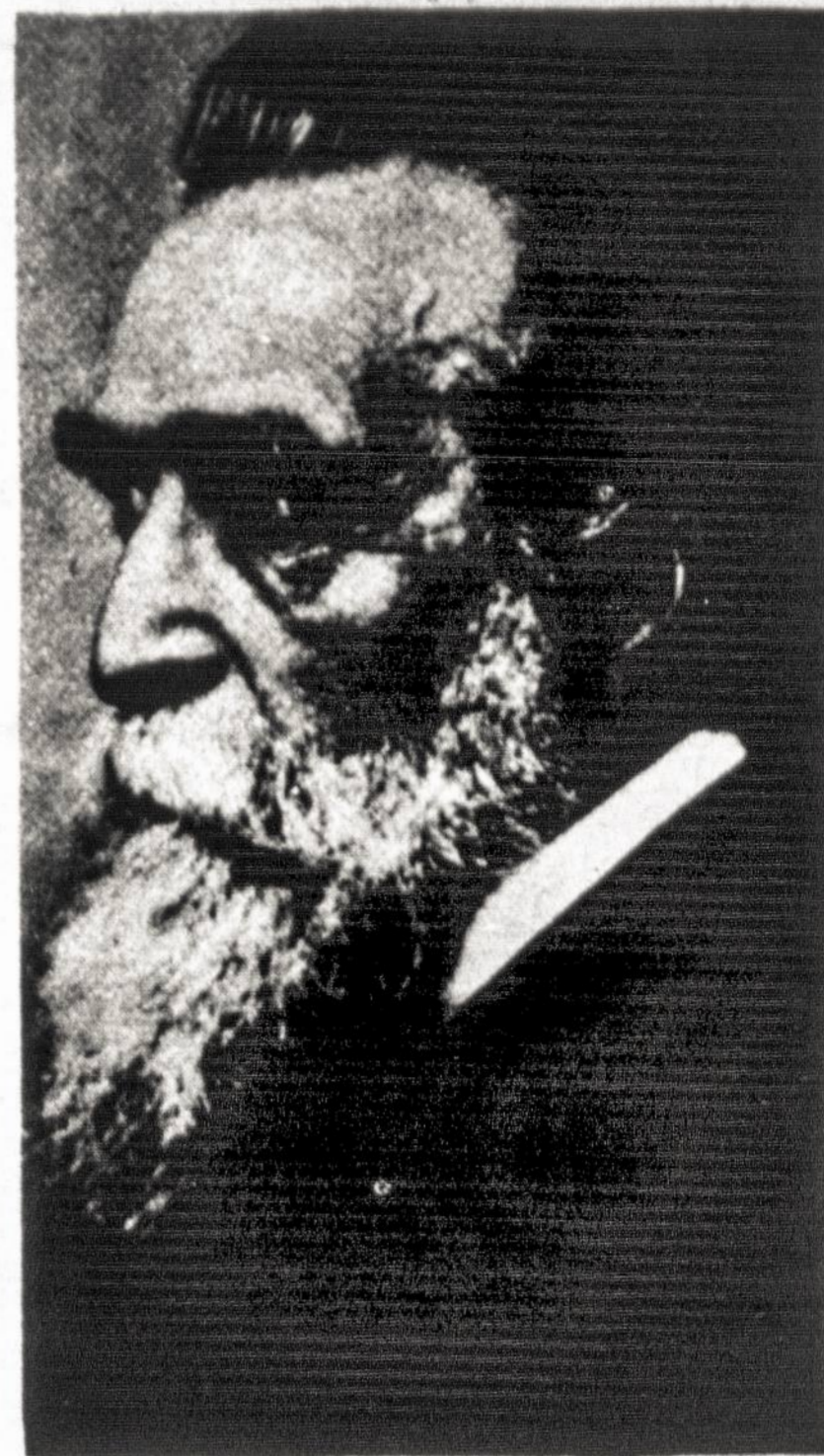
Didelis J. Basanavičiaus susirūpinimas sunkia žurnalo padėtimi dėl medžiagos trūkumo matyti ir iš 1912 m. rugpjūčio

23 d. atviraiškio. Čia rašoma: „G. T. Tamista buvai malonus prizadėti straipsnių į „L. Tautą“, kuriai beveik visiškai straipsnių neturima. Kad spausdinimo nesutrūkdžius, būk Tamista taip geras, pasiskubink greičiau savo studiją atsiųsti. nes spaudai rankraščių nebėra. Labai lauksiu. Su tikra pagarba J. Basanavičius“.

1908 metais vyko didelis susirašinėjimas tarp Varsiuvos generalgubernatoriaus, policijos departamento, vidaus reikalų ministerijos ir kitų įstaigų dėl leidimo J. Basanavičiui gyventi Rusijos valstybėje. Mat, prieš keliolika metų J. Basanavičius be oficialaus Rusijos vyriausybės sutikimo išvyko į Bulgariją, ten priėmė jos pilietybę ir gyveno. Galų gale J. Basanavičiui buvo leista gyventi Lietuvoje. Dokumente rašoma: „Policijos departamentas raštu Nr. 36588 pranešė, kad vidaus reikalų ministerija rado galima leisti daktarui Jonui Basanavičiui, 1889 metais savivališkai perėjusiam į Bulgarijos pilietybę, remiantis 1904 metų rugpjūčio 11 d. jo malonybės manifesto XXVI straipsniu, nebūdžiamam grįžti į Rusiją, po sugrįžimo nustatant 2 metams policijos priežiūrą“.

Nuo 1910 m. iki 1914 m. J. Basanavičiaus pavardė figūruoja Vilniaus gubernijos žandarų valdybos sekamų asmenų sąrašuose.

Minėtieji dokumentai saugomi Lietuvos TSR Centriniam valstybiniame istoriniame archyve.

DR. JONAS BASANAVIČIUS

B. K. BALUČIO PAMINKLO REIKALU

Pereitų metų gruodžio 30 d. suėjo dveji metai nuo Lietuvos ministerio Londone B. K. Balučio mirties. Pirmąsias mirties metines tada kukliai paminėjo Chicago Anglijos lietuvių klubas. Praėjusiais metais tas pats klubas pasiuntė piniginę auką Balučio fondui Londone. Kaip žinoma, tam fondui dabar vadovauja Balučio įpėdinis, Lietuvos atstovas Londone Vincas Balickas.

Padėkojęs už gautą auką, savo laiške L. Venckui į užklausimus paminklo statymo reikalu V. Balickas pateikia kai kurių informacijų.

„Kai aš pats perėmiau B. K. Balučio paminklo statymo reikalą balandžio mėn. radau trejetą su viršum šimtų svarų suaukotų pinigų paminklo fonde.“

Nuo to laiko paminklo reikalas žymiai pasistūmėjo: per balandžio ir gegužės mėnesį vedžiau derybas su kapų administracija dėl leidimo ir su skulptorium A. Mončiu dėl paminklo projekto. Abu reikalai susitvarkė teigiamai. Leidimas buvo gautas, o skulptorius A. Mončys birželio 14 d. atvyko į Londoną su parengtu projektu.

B. K. Balučio sugalvoti ir ant Laisvės varpo žodžiai bus aukso raidėmis iškalti ir ant jo paminklo, būtent:

O skambink per amžius!

Vaikams Lietuvos:

Tas laisvės nevertas

Kas negina jos.

B. K. Balučio paminklui aukas siųsti tiesiog Lithuanian Legation in London (Fondas dabar yra Lietuvos pasiuntinybės sąskaitoj).

Raginių nedarau, pildydamas B. K. B. valių, jis labai nemėgo visokių „ubagavimų“. Taigi, kas paminklo idėjai pritaria, prisidės ir neraginamas.

Prie to viso galima pridurti, kad skulptoriui gerai pavyko projektas padaryti ir paminklas bus tikras meno kūrinys, kurį, atėjus laikui, ir į Lietuvą bus galima pargabenti“.

Balučio paminklo statymas neturėtų būti tik Europos, bet viso pasaulio lietuvių remtinis reikalas. Fondui trūksta dar apie \$3,000, kuriuos lengvai galėtų suaukoti Amerikos lietuviai. Organizacijos ir draugijos savo aukas galėtų siųsti tiesiai:

Lithuanian Legation 17, Essex Villas, London, W. 8 England.

Mažesnių sumų ir pavienių asmenų aukų persiuntimui mielai tarpininkaus L. Venckus, 7225 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629.

MINISTERIS B. K. BALUTIS paskutiniaisiais savo gyvenimo metais Londone, Anglijoje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

J. Kajecko, Lietuvos atstovo, sveikinimas JAV lietuviams

Kalbėdamas į Lietuvą per Amerikos Balsą Lietuvos Atstovas Juozas Kajeckas tarp kito pasakė:

Sutinkame 1970 metus su giliu dėkingumu Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybei, ir kitų kraštų vyriausybėms, kad jos nepripažįsta Lietuvos priverstinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir teberemia lietuvių tautos valstybinio apsisprendimo teisę.

Vakaruose gyvenę lietuviai žino, kad Lietuvos laisvės kelias sunkiomis kliūtimis nusagstytas. Tas kelias gal ilgas, bet garbingas, didingas ir kilnus. Mes galime didžiuotis, kad paskiros ir sutelktinės lietuvių pastangos yra nukreiptos tuo Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės keliu.

Šiuo trumpu žodžiu giliai nuoširdžiai sveikinu Tėvyneje esančius tautiečius su Naujaisiais 1970 metais. Linkiu, kad jie būtų geresni ir sėkmingesni. Tikėkime šviesesne Lietuvos ateitimi, kuriai visi laisvieji lietuviai pasiaukavę dirba.

TĖVYNĖ, 1970 m. sausio 9 d.

Anykščių šilėlio kampelis.

1969 METŲ TREČIOJO KETVIRČIO SLA APYSKAITA

	Liepos	Rugpjūčio	Rugsėjo
Visų Kuopų Duoklės	\$13,482.87	\$ 9,642.77	\$ 9,959.58
Nuomos	82.50	82.50	82.50
Nuošimčiai	8,600.24	8,687.75	6,313.56
Atmokėtos Mtge. Paskolos	800.00	250.00	841.25
Aukos	—	150.00	20.00
Administracijos	58.70	28.90	44.75
Viso	\$23,024.31	\$18,841.92	\$17,261.64

Išlaidos - Liepos mėnuo 1969 m.

POMIRTINIŲ

Liepos 5, 1969	\$1,356.00
Liepos 12, 1969	1,544.00
Liepos 19, 1969	1,600.00
Liepos 26, 1969	1,600.00
Viso	\$6,100.00

LIGOJE PAŠALPOS

Liepos 5, 1969	\$386.50
Liepos 12, 1969	516.14
Liepos 19, 1969	208.57
Liepos 26, 1969	295.88
Viso	\$1,407.09

TAUPOMOJI APDRAUDA

Liepos 26, 1969	\$1,000	\$1,000.00
-----------------	---------	------------

VAIKŲ ATŠAUKTOJI APDRAUDA

K. & S. Tamošaitis, Dorchester, Mass.	\$101.17	\$101.17
--	----------	----------

PAŠALPOS IŠ NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ FONDO

Liepos 5, 1969	\$20.00	\$20.00
----------------	---------	---------

SLA PILD. TARYBOS

Kelionės išlaidos, nakvynės ir dienpinigiai	\$341.50	\$341.50
--	----------	----------

ATLYGINIMAS SLA D-RUI KVOTĖJUI

Liepos 12, 1969	\$238.00	\$238.00
-----------------	----------	----------

SLA NUOSAVYBĖ

307 W. 30th St., New York, N. Y.	\$217.31	\$217.31
-------------------------------------	----------	----------

TĖVYNĖS IŠLAIDOS

Newspaper Rosiya Co.	\$772.80
Postmaster	68.38
H. Rice	150.00
Smulkios išlaidos	7.25
Viso	\$998.43

SLA ALGOS

Raštinės Tarnautojams	\$2,253.00
Spaustuvės Tarnautojams	909.00
Pild. Tarybos Nariams	775.00
Viso	\$3,937.00

SUGRAŽINTI MOKESČIAI

Apdraudos Fondas	\$100.90
Ligoje Pašalpos Fondas	34.75
Mišrus Fondas	2.10
Lėšų Fondas	27.00
Viso	\$164.75

ĮVAIRŪS IŠMOKEJIMAI

Standard & Poor's Counseling Corp.	\$225.00
Literatūra	21.24
Aktuarinės išlaidos	(295.00
	\$342.39 (47.39
Smith-Corona Merchant	39.70

Fraternalinė Veikla

(12.21	\$43.89	(31.68
Social Security	194.49	
N. Y. State Unempl. Fund	80.20	
N. Y. State Insurance Fund	52.23	
Paštas ir telefonas	112.27	
New York Telephone, Telegrams et al	140.85	
Raštinės išlaidos	25.00	\$1,277.26

CERTIFIKATŲ PASKOLA

Lodge 38, Brooklwn. N. Y.	\$300.00	\$300.00
Liepos mėn, 1969		Viso \$16,102.51

Rugpjūčio mėnuo 1969 m.

POMIRTINĖS

Rugp. 2, 1969	\$ 300.00
Rugp. 9, 1969	3,854.00
Rugp. 16, 1969	3,991.00
Rugp. 23, 1969	336.00
Rugp. 30, 1969	3,150.00
Viso	\$11,631.00

LIGOJE PAŠALPOS

Rugp. 2, 1969	\$174.12
Rugp. 9, 1969	226.08
Rugp. 16, 1969	75.60
Rugp. 23, 1969	239.50
Rugp. 30, 1969	213.00
Viso	\$928.30

TAUPOMOJI APDRAUDA

Rugp. 2, 1969	\$ 500.00
Rugp. 23, 1969	2,000.00
Viso	\$2,500.00

VAIKŲ TAUPOMOJI APDRAUDA

Rugp. 2, 1969	\$1,500.00	\$1,500.00
---------------	------------	------------

ATŠAUKTOJI APDRAUDA

J. Subach, Shenandoah, Pa.	\$387.50
C. Petrusis, Waterbury, Conn.	203.16
E. I. Mocker, New York, N. Y.	195.28
V. Andruska, Nanticoke, Pa.	104.58
K. Špokas, Rockford, Ill.	924.00
D. V. Reynolds, Rockford, Ill.	108.01
Viso	\$1,922.53

ATLYGINIMAS ORGANIZATORIAMS

Rugp. 2, 1969	\$240.59	\$240.59
---------------	----------	----------

PAŠALPOS IŠ NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ FONDO

Rugp. 2, 1969	\$10.00	\$10.00
---------------	---------	---------

Tęsiama 7 psl.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Išmokamos apdraudos

GRUODŽIO 20, 1969

ONA KISIELIENĖ, 1 kp., Edwardsville, Pa., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugsėjo 1, 1918 m., pridėtiną apdraudą paėmė kovo 13, 1938 metais, mirė lapkričio 17, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukterei, Albinai Paulauskienei.

MARGARET MICHELSON, 43 kp., So. Boston, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 18, 1932 m., mirė spalio 28, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta seserėnui John Kalenkoski.

ROŽĖ AMBROZEVIČIENĖ, 57 kp., Worcester, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 1, 1920 m., mirė lapkričio 4, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta marčiai, Jean J. Ambrose.

JOHN SHIVICKAS, 250 kp., Maspeth, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 3, 1924 m., mirė lapkričio 7, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta žmonai, Emily Shivickas.

HELEN DANILEVIČIUS, 284 kp., Gary, Ind., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugsėjo 3, 1944 m., mirė gruodžio 2, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta sūnui, Charles F. Daniels.

MARCELLA ZANSITIS, 342 kp., Easton, Pa., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 1, 1916 m., mirė lapkričio 9, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta sūnui, Stanley Zansitis.

DOMAS S. PENIKAS, 368 kp., New York, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 15, 1958 m., mirė gruodžio 1, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta žmonai, Teodorai Penikas.

Viso \$ 3,588.00
Nuo pradžios šių metų bendrai:
\$113,077.93

Išmokamos taupomos apdraudos

VINCAS ZEBERTAVIČIUS, 352 kp. Detroit, Mich.
Nuo pradžios šių metų bendrai \$26,500.00

Išmokamos ligoje pašalpos

229. B. Lapeikis, Pittsburgh, Pa. 40 kp., sirgo 3 sav. 6 d.	\$ 24.00
230. B. Vedeikis, Hartford, Conn. 124 kp., sirgo 2 sav.	\$ 9.00
231. E. Vedeikis, Hartford, Conn. 124 kp., sirgo 2 sav. 1 d.	\$ 24.00
232. F. Chasarik, New Kensington, Pa. 192 kp., sirgo 5 sav. 6 d.	\$ 61.20
233. J. Subacz, Akron, Ohio 198 kp., sirgo 3 sav.	\$ 18.00
234. M. Zansitienė, Easton, Pa. 342 kp., sirgo 3 sav. 1 d.	\$ 47.50
235. L. Vinksnelienė, Akron, Ohio 354 kp., sirgo 8 sav.	\$ 48.00
Viso	\$231.70
Nuo pradžios šių metų bendrai	viso \$13,267.24

SLA SEKRETORIUS A. BUDRECKIS

■ PAGAL PREZIDENTO NIXONO pasirašytą įstatymą Social Security padidinamas 15%. Šios taisyklės pradeda veikti jau nuo šių metų sausio 1 dienos. Jeigu įstaigos kurios rūpinasi pensijų čekių pasiuntimu, šio darbo neįspėtų laiku atlikti, tai artimiausiam mėnesyje pensijų priedai papildomai bus išsiuntinėti.

■ JAV AUKSC ATSARGOS šiuo metu sudaro 11,171,000,000 dolerių vertės, o pernai metais aukso turėta mažiau, būtent - 10,867,000,000.

■ PREZIDENTAS NIXONAS pasirašė įstatymą, kuris panaikina mirties bausmę už šnipinėjimą atominų ginklų paslaptį srityje.

TĖVYNĖ, 1970 m. sausio 9 d.

SLA APYSKAITA

Tesinys iš 6 psl.

SLA PILD. TARYBOS kelionės išlaidos, nakvynės ir dienpinigiai \$399.94
SLA KOMISIJŲ kelionės išlaidos 196.50 \$596.44

SLA NUOSAVYBĖ

307 W. 30th St.
New York, N. Y. \$2,354.16 \$2,354.16

TĖVYNĖS IŠLAIDOS

Newspaper Rossiya Co. \$277.60
Postmaster 68.38
G. Araya, New York, N. Y. 54.80
Ivairūs išmokėjimai 46.00
Standard White Metals Corp. (39.81
\$79.70 (39.89
Smulkios išlaidos 9.85 \$536.33

SLA ALGOS

Raštinės Tarnautojams \$2,654.23
Spaustuvės Tarnautojams 799.00
Pild. Tarybos Nariams 475.00 \$3,928.23

SUGRAŽINTI MOKESČIAI

Apdraudos Fondas \$211.59
Ligoje Pašalpos Fondas 3.90
Mišrus Fondas 2.58
Lėšų Fondas 20.65 \$238.72

ĮVAIRŪS IŠMOKĖJIMAI

Standard & Poor's Counseling Corp. \$225.00
Investmentų Komisijos atlyginimas 104.00
New York Telephone 101.96
Social Security 194.07
Nuošimtis 66.67
Int. Revenue Service 70.24
Aktuarinės išlaidos 112.00
Paštas ir telefonas (3.73
\$66.93 (63.20
Fraternalinė Veikla (32.60
\$57.10 (24.50
Raštinės išlaidos 12.00
Goldsmith Bros. 51.32 \$1,061.29

NUPIRKTI BONDSAI

Bell Tel. Co. of Penna. \$50,604.00 \$50,604.00
Rugpjūčio mėn. 1969 Viso \$78,051.59

Rugsėjo mėnuo 1969 m.

POMIRTINIŲ

Rugs. 6, 1969 \$2,100.00
Rugs. 13, 1969 2,107.00
Rugs. 20, 1969 900.00
Rugs. 27, 1969 1,750.00 \$6,857.00

LIGOJE PAŠALPOS

Rugs. 6, 1969 \$230.09
Rugs. 13, 1969 95.25
Rugs. 20, 1969 369.71
Rugs. 27, 1969 231.18 \$926.23

TĖVYNĖ, 1970 m. sausio 9 d.

TAUPOMOJI APDRAUDA

Rugs. 20, 1969 \$1,000.00
Rugs. 27, 1969 250.00 \$1,250.00

ATŠAUKTOJI APDRAUDA

F. Baltakis, Chicago, Ill. \$639.67
A. Dauksis, Pittston, Pa. 189.97
A. Remelis, Chicago, Ill. 509.30
A. Valuckas, Detroit, Mich. 429.75
V. Valuckas, Detroit, Mich. 357.99 \$2,126.68

PAŠALPOS IŠ NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ FONDO

Rugs. 6, 1969 \$10.00 \$10.00

SLA PILD. TARYBOS kelionės išlaidos, nakvynės ir dienpinigiai \$791.88 \$791.88

SLA NUOSAVYBĖ

307 W. 30th St., New York, N. Y. \$240.90 \$240.90

TĖVYNĖS IŠLAIDOS

Newspaper Rossiya Co. \$386.40
Economy Photo Engr. Co. 17.15 403.55

SLA ALGOS

Raštinės Tarnautojams \$3,050.49
Spaustuvės Tarnautojams 893.00
Pild. Tarybos Nariams 1775.00 \$4,718.49

SUGRAŽINTI MOKESČIAI

Apdraudos Fondas \$217.48
Ligoje Pašalpos Fondas 6.30
Mišrus Fondas .52
Vaikų Fondas 11.04
Lėšų Fondas 4.50 \$239.84

ĮVAIRŪS IŠMOKĖJIMAI

Investmentų Komisijos atlyginimas \$104.00
Social Security 232.00
New York Telephone 152.97
Nat'l Fraternal Congress of America 195.48
Paštas ir telefonas (67.21
\$319.78 (90.60
(161.97
Howard Printing 10.95
Raštinės išlaidos (12.00
\$ 44.43 (32.43
Smulkios išlaidos 4.63
Fraternalinė veikla 12.29
W. Polter & Sons 25.75 \$1,102.28

DIVIDENDŲ SĄSKAITON

Rugsėjo 20, 1969: \$20,000.00
Rugsėjo 27, 1969: \$18,500.00 \$38,500.00

CERTIFIKATŲ PASKOLA

14 kp., Cleveland, Ohio \$1,400.00 \$1,400.00
Rugsėjo mėn. 1969 Viso \$58,566.85

SLA SEKRETORE B. PIVARONAS

Pasaulyje ...

● JAV UNIVERSITETUOSE IR KOLEGIJOSE 1963 metais studijavo 4,766,000 studentų, o jau 1968 metais buvo 7,513,000 aukštojo mokslo siekančiųjų, tačiau dažnos riaušės, o greta to profesorių stoka neigiamai atsiliepė į mokslo lygį. Jeigu greitai nebus imtasi priemonių, -- pareiškė vienas šios šalies aukštojo mokslo žinovų, -- tai sunku pagalvoti, kokius daktarus-inžinierius ir kitus specialistus mes turėsime.

● JAV GYVENTOJŲ skaičius 1969 metų pabaigoje buvo 204,006,000.

● SOVIETŲ SATELITŲ tarpe vis didėja pastangos išsivaduoti iš Maskvos diktūros. Jugoslavijoje vyrauja įsitikinimas, kad tik vienos kartos laikotarpiu Rytų Europos tautos išsilaisvins. Ypačiai daug veikia prasiidėję santykiai su demokratine šalimis. Jau dabar vis atviriau pasisakoma prieš Brežnevo doktriną, kuri leidžianti Maskvai kištis į satelitinių valstybių vidaus reikalus, jeigu esąs pavojus komunistinei santvarkai. Satelitai mano, kad Maskva padarė klaidą paskelbdama Brežnevo doktriną, kas atskiras tautas priverstė nepasitikėti Maskva. Nuo to momento nėra viena valstybė, net labiausia savaranki Jugoslavija, nesijaučia rami ir laukia Maskvos provokacijų. Satelituose bręsta mintis, kad jie bendromis jėgomis turi pasipriešinti Maskvai. Dar šiais metais, esą, manoma šiam tikslui šaukti konferenciją.

● 1970 METŲ balandžio 15 d. taxų mokėtojai turės sumokėti didesnius taxus, negu mokėjo pernai, nes 10% pridėdami mokesčiai veikė 1969 metais pilnumoje, bet 1968 metais tik tris ketvirtadalius metų. Bet kongreso priimtas taxų sumažinimo įstatymas, kuri prezidentas Nixonas rengiasi pasirašyti, ateityje palapsniui suteiks palengvinimus.

● BERNADETTE DEVLIN, Anglijos parlamento jausiausioji narė, už skatinimą Šiaurės Irlandijoje katalikams kelti riaušes, teismo nubausta 6 mėn. kalėjimo.

● ISPANIJA komunistinius kraštus jau nebeokotuoja. Kremliaus pritarimu, visa eilė Rytų Europos komunistinių valstybių pradėjo prekybos santykius su Franco Ispanija. Pirmoji Rumunija užmezgė komercinius ryšius su Ispanija ir pasikeitė konsulatais. Toliau Vengrija, Bulgarija ir Čekoslovakija pasekė tuo pavyzdžiu. Dabar jau esama ženklų, kad Maskva siekia pilnų diplomatinių santykių su Ispanija. Tikimasi, kad poros metų bėgyje antikomunistinė Ispanija pilnai suorganizuos diplomatinius ir prekybinius santykius su komunistiniu pasauliu. Tai savotiškas įspėjimas Vakarų valstybėms. Sakysim, Amerika pilietiniam karui pasibaigus, o labiausia po Antrojo karo, laikėsi nuošaliai nuo Ispanijos. Todėl Ispanijos pastangos prisidėti prie Šiaurės Atlanto pakto iki šio laiko nebuvo vaisingos. Naujoje padėtyje demokratinės valstybės turės atitinkamai pakeisti savo nusistatymus.

● BAPTISTAS KIRILAS STRATU Moldavijoje nubaus-tas dvejis metais kalėjimo tik užtai, kad su mokyklinio amžiaus berniukais jis giedojo psalmes. Mat, jis buvo apkaltintas, kad tuo būdu jis pažeidė sovietų įstatymą apie valstybės atskirumą nuo bažnyčios.

● AMERIKOS KARIUOMENĖS ištraukimas iš Vietnamo, kaip patirta iš oficialių šaltinių, vyksta greičiau, negu buvo manyta. Metų pabaigoje buvo atitraukta 60,000 karių. Liko 484,000.

● RAUDONASIS KRYŽIUS paskelbė vajú "parašykite atvirute priešui" Švenčių metu, buvo raginami amerikiečiai rašyti laiškus Šiaurės Vietnamo valdžiai, reikalaujant paleisti Amerikos belaisvius.

● SVEDIJA jau priglaudė savo teritorijoje 337 Amerikos dezertyrus, suteikdama jiems politinę globą.

● QUEBECO provincijoje Kanadoje prancūzų kalbai pripažintos lygios teisės, greta anglų kalbos.

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-ius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Keleivio Administracijoje gaunamas 1970 metų kalendorius, kaina \$1.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

Paskirta SLA Pildomosios Tarybos nominacijų balsų skaičiavimo komisija

Visų SLA Pildomosios Tarybos narių pritarimu paskirta balsų skaičiavimo komisija, kurią sudaro N. Stilsonienė, A. Jurgėla ir A. Gustus. Ši komisija savo darbą turės atlikti sausio mėn. 10 ir 11 dienomis.

● **BROOKLYNE** šiais metais Vasario 16 d. minėjimas įvyks vasario 15, 3 val. po pietų Franklin K. Lane mokyklos salėje, Adv. S. Briedis šiemet pirmininkauja New Yorko ALT, todėl jis ir pakvies pagrindinį kalbėtoją. Prie šio rengimo prisideda A. Ošlapas, A. Škėrys, J. Bagdonas, D. Averka ir kiti.

● **DR. K. VALIŪNAS**, VLIKO pirmininkas, kalbėdamas neseniai įvykusiame New Yorke suvažiavime, pažymėjo: "Lietuvių išeivija dar niekuomet neturėjo savo eilės tiek daug taip iškilų intelektualų, niekada neturėjo tiek daug akademinio jaunimo ir niekuomet dar nebuvo tokia turtinga materialiais ištekliais".

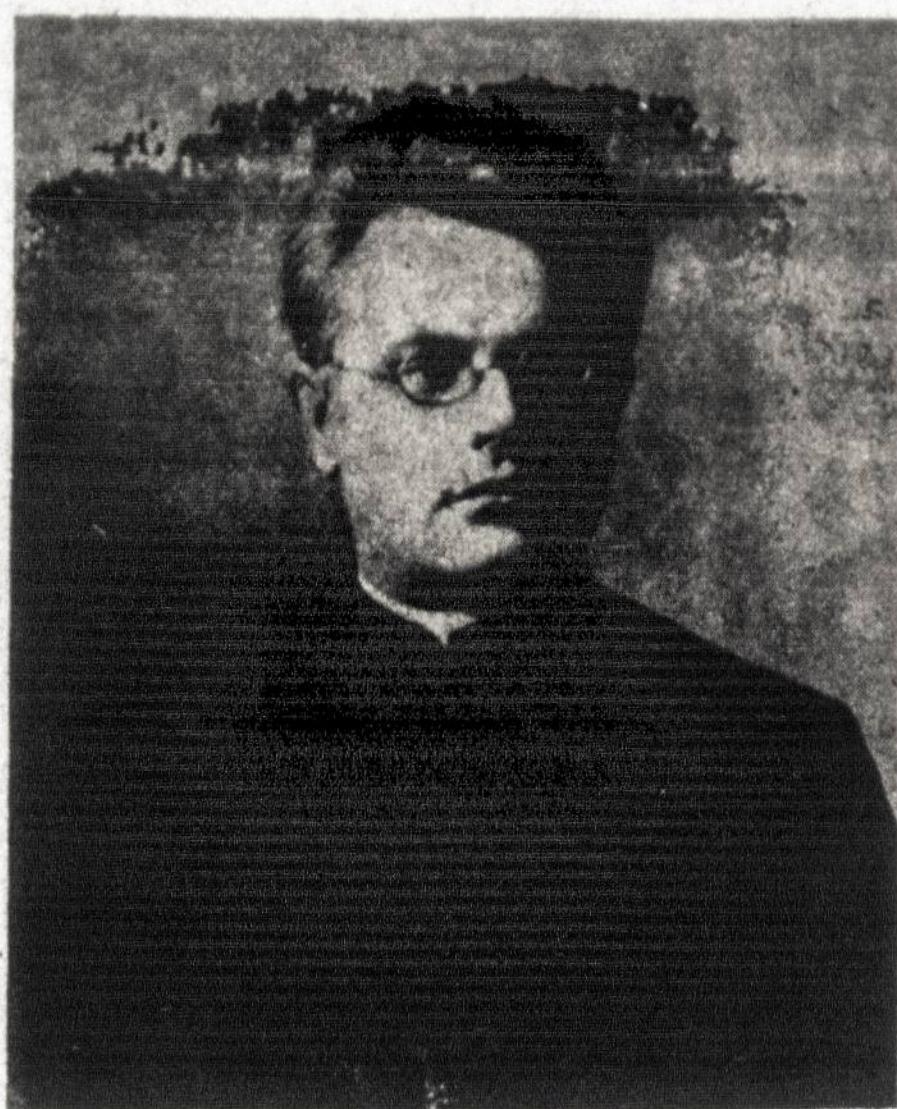
Fraternitas Lituania irrinko naują valdybą

Kilnius tikslus turinti lietuvių gydytojų sukurta ir daugelį dešimtmečių palaikoma kultūrinė organizacija Fraternitas Lituania, neseniai turėjo šioje šalyje gyvenančių narių metinį susirinkimą Monticello, N. Y. Į naują valdybą išrinkti: dr. Vytautas Damijonaitis, pirm., dr. L. Plechavičius, sekretorium ir dr. Vyt. Slavinskas išdininku.

● **JONAS IR VALERIJA ŠILEIKIAI**, švenčių proga sveikindami savo draugus ir pažįstamus, Lietuvių Fondui aukojo 25 dolerius.

● **GRANDINĖLĖ** iš Clevelando, pasižymėjęs tautinių šokių ansambliu laukiamas New Yorke balandžio 4 d.

● **V. JONUŠKAITĖ - LESKAITIENĖ** švenčių atostogas praleido pas seserį ir kitus artimuosius Kalifornijoje.

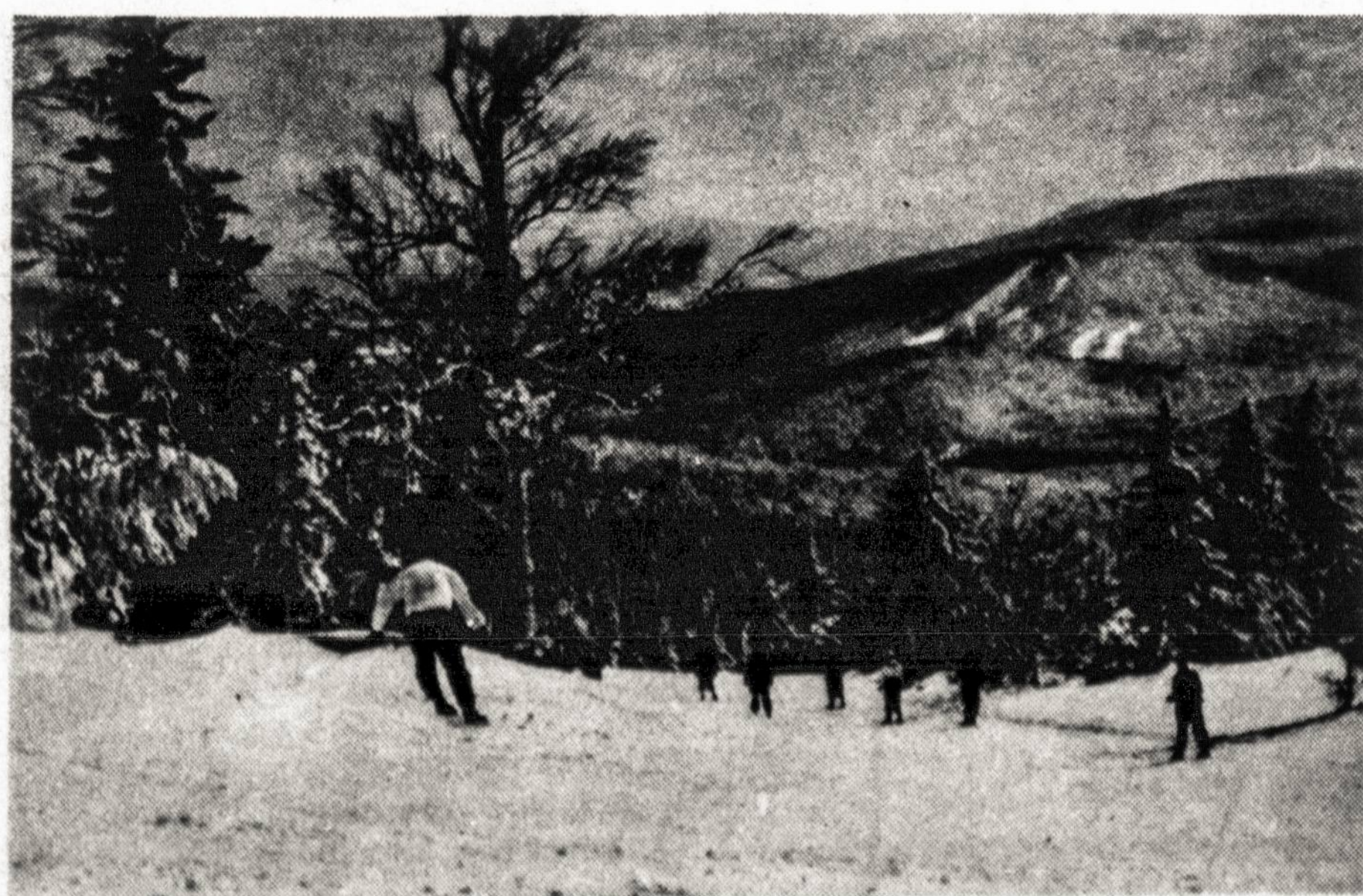
KAN. J. TUMA-VAIŽGANTA New Yorko lietuviai labai iškilmingai ir nuoširdžiai paminėjo Maspetho parapijos salėje. Apie rašytoją ir veikėją kalbėjo prof. J. Puzinas. Programoje dalyvavo žymusis aktorius Henrikas Kačinskas, o taip pat Vyt. Veršelis ir D. Mackevičiūtė-Baker.

● Vaižganto "Rimai ir Nerimai" išleidžia atskiru leidiniu Pedagoginis Institutas. Finansiniai darba parėmė Tautininkų Sąjungos Cicero, Ill. skyrius.

● **VISUOMENININKAS A. JURGĖLA** prieš kiek laiko buvo ištiktas širdies smūgio ir paguldytas į ligoninę. Jis uoliai dalyvauja SLA darbuose. Linkime jam greitai pasveikti.

MIRĖ JUOZAS PAROJUS

JUOZAS PAROJUS, visuomenininkas ir poetas sausio 3 d. mirė ligoninėje. Jis buvo išleisęs savo raštų kelias knygutes: Sulaužytos Dienos, Partizanų Akys, Sveiki Gyvi ir Į Laisvę ir Mėnulį. Neatsižvelgiant į tai, kad pastaraisiais metais jis fiziškai buvo silpnas, bet kurybinio darbo ir visuomeninės veiklos neapleido. Juozas Parojus gimė 1917 m. Antaliesio vienkiemyje, Troškunų val. Savo laiku jis baigė Panevėžio gimnaziją ir aspirantų Lietuvos Karo mokyklą.

Amerikos Rytines valstybes ir Vidurvakarius, kur daugiausia gyvena SLA narių - su Naujaisiais Metais - atėjo šalčiai ir sniego pūgos. Vieniems atnesė baisias nelaimes, kitiems malonumus, ypač slidinėjimo mėgėjams.

REMKIM SLA FONDUS!

SLA TURI KELETĄ FONDU

MOKSLEIVIŲ — teikti stipendijas jaunimui siekiančiam mokslui.

NASLIŲ IR NASLAICIŲ — padėti SLA nariams ir šeimoms, patekusioms į medžiaginius sunkumus.

TAUTISKŲ CENTŲ — kultūriniais ir tautiniams darbams finansuoti.

TAIP PAT VEIKIA

SLA TAUTINĖ FONDACIJA — labdaros ir švietimo darbams palaikyti.

Susivienijimo kuopos ir apskritys paremkime tuos fondus savo aukomis, kad sutelktų daugiau lėšų, galėtume geriau atlikti SLA kilnius darbus.

SLA kuopos, apskritys ir nariai prašomi aukas siųsti:

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30th Street New York, N. Y. 10001

Laidotuvių Direktorai

NELAIMĖS VALANDOJE
SAUKITE:
STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
Funeral Home

AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
Notary Public

600 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. VI 7-4499

SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios nemokamai
visose miesto dalyse

**F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS**

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS
Išleistas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 2 kartus į savaitę:

Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusei metų—\$7.00.

Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiesčiuose metams—\$16.00, pusei metų—\$8.50, trims mėnesiams—\$4.50, vienam mėn.—\$1.50. Kitose JAV vietose: metams—\$14.00, pusei metų—\$7.50, trims mėnesiams—\$4.00, vienam mėnesiui—\$1.50. Kanadoje: metams—\$18.00, pusei metų—\$10.00, vienam mėnesiui—\$2.00. Užsieniuose: metams—\$21.00; pusei metų—\$11.00, vienam mėnesiui—\$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608